

ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ...
και όχι μονον

*Δραστηριότητες Φωνημικής
Επίγνωσης*

Φωνολογική διαταραχή

Πρόκειται για δυσκολία στην αντίληψη, επεξεργασία και οργάνωση των ήχων που απαρτίζουν το φωνολογικό σύστημα της μητρικής γλώσσας του ατόμου, με αποτέλεσμα τις περισσότερες φορές η ομιλία να είναι δυσκατάληπτη.

Σκοπός των δραστηριοτήτων είναι να καλλιεργήσει στα παιδιά την επίγνωση ότι οι λέξεις αποτελούνται από φωνήματα και συλλαβές και δε φέρουν μόνο νόημα.

1. Ακουστικά παιχνίδια

Στόχος: Ακουστική εκπαίδευση- διάκριση.

Υλικά: Ηλεκτρονικός υπολογιστής/CD.

Διαδικασία:

Παρουσιάζονται στα παιδιά ήχοι ζώων, μουσικά όργανα, ήχοι της φύσης (άνεμος-βροχή - κεραυνός), ήχοι του δρόμου (κόρνες-τρένο-φρενάρισμα), ήχοι του σχολείου (φωνές –γέλια- κλάματα παιδιών- κουδούνι διαλείμματος).

Με αφορμή τους ήχους σχολείου ζητείται από τα παιδιά να παράγουν και αυτά ήχους της σχολικής τάξης, όπως: σχίσιμο χαρτιού, ήχος ψαλιδιού, ξύσιμο μολυβιού, ξεφύλλισμα σελίδων φερμουάρ κασετίνας.

Το παιχνίδι πραγματοποιείται με μαντήλι για το κλείσιμο των ματιών, εναλλάξ για κάθε μαθητή.

2. Ποιήματα και ρίμες

Στόχος ο εντοπισμός όμοιων τμημάτων των λέξεων και η εύρεση λέξεων με κοινή ομοιοκαταληξία.

Δραστηριότητες :

«Δημιουργία στίχου» - Εγώ θα λέω μια φράση και εσύ θα συμπληρώνεις:

*Μπήκε μες στη φυλακή, που ήτανε πολύ..... στενή!
Έβαλε και χειροπέδες που ήτανε βαριές σαν .....πέτρες!*

« Βρες τι ταιριάζει» - Παρουσιάζω στο παιδί 3 εικόνες που του τις ονομάζω και μια επιπλέον με την οποία καλείται να βρει με ποια από τις παραπάνω ταιριάζει ηχητικά.

Πχ. / milo- psari- xali / και του δίνω /filo/, για να το ταιριάζει με το /milo/.

3. Ανάλυση προτάσεων σε λέξεις

Σκοπός της δραστηριότητας είναι να κατανοήσει το παιδί ότι οι προτάσεις αποτελούνται από λέξεις.

Παρουσιάζονται στο παιδί άδεια βαγόνια που πρέπει να τα φορτώσει με μεγάλα τουβλάκια. Πάνω σε αυτά είναι γραμμένες λέξεις που συνθέτουν μια πρόταση που έχει παρουσιάσει στο παιδί. Το παιδί καλείται να τοποθετήσει σωστά όλα τα τουβλάκια με την σωστή σειρά, ώστε να πάνε τα βαγόνια-προτάσεις στην χώρα των γραμμάτων.

4. Κατάτμηση λέξεων σε συλλαβές

Στόχος: κατανόηση της σύστασης των λέξεων σε συλλαβές.

Δραστηριότητα:

«Βατραχάκια στα νούφαρα ή κουτσό σε τετραγωνάκια».

Σχεδιάζεται μια λίμνη με πράσινα νούφαρα στα οποία το παιδί καλείται να πηδήξει κάθε φορά που λέει φωναχτά τις συλλαβές της λέξης.

Το παιδί ξεκινάει με μονοσύλλαβες λέξεις και σταδιακά αυξάνεται η φωνοτακτική δομή των λέξεων.

Ναι

Νε- ρό

Κα-λά-θι

Πα-ρά-θυ-ρο

Πο-λυ-κα-τοι-νί-α

5. Αναγνώριση αρχικού/τελικού συμφώνου

Απομόνωση και επανασύνδεση

Στόχος:

Διάκριση φωνημάτων (αρχικό και τελικό φώνημα) σε απλές λέξεις τύπου Σ- Φ και σταδιακά αυξανόμενο επίπεδο δυσκολίας.

«Θα σου πω μερικές λέξεις και θέλω να μου πεις με ποια φωνή ξεκινάει»

Ένα.... ε, Φως.... φ, Αστéρι.... Α

«Πες μια λέξη που ξεκινάει από την φωνούλα .... ε, φ, κ, τ, ζ »

«Θα σου πω μερικές λεζούλες και θα μου πεις ποια φωνούλα ακούς στο τέλος»

Καλάθι..... ι, Άγαλμα..... α , Ελέφαντας..... Σ

«Ποια λέξη τελειώνει σε.....»

Ο; μωρό ή γάλα;

Α; καπέλο ή γάτα;

Ε; φάε ή φως;

Ανοιξιάτικες
φωνούλες

Από ποιο γράμμα αρχίζει;

 λ τ κ	 π λ α
 π ρ σ	 ε μ χ
 β π	 η ο

www.kidsgames.com

6. Ανάλυση και σύνθεση φωνημάτων

Στόχος: η κατανόηση της δομής της συλλαβής και λέξης σε φωνήματα. Συγκερασμός και ανάλυση φωνημάτων.

Δραστηριότητα:

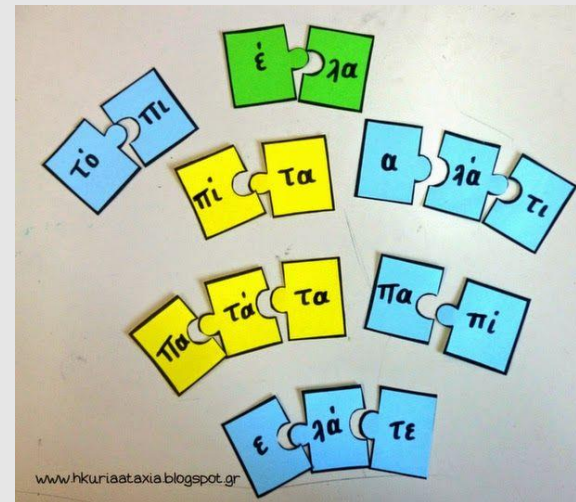
«Παίζουμε στο ξυλόφωνο τις φωνούλες της κάθε λέξης!»

Τα παιδιά χτυπάει κάθε ένα πλήκτρο για κάθε φώνημα της λέξης.

Μάτι... μ... α... τ... ι. Μάτι!

Παπί... π... α... π... ι. Παπί!

Χέρι.... χ... ε... ρ... ι. Χέρι!

«Με το πριόνι μου θα κόψω τη λέξη σε φωνούλες. Προσπάθησε να τις ενώσεις ξανά για να βρεις ποια λέξη είναι!»

«Φ... ι... δ... ι» «φίδι»

«γ... α... λ... α» «γάλα»

«ψ... ω... μ... ι» «ψωμί»

7. Αντικατάσταση/ αναπαράσταση φωνημάτων με γράμματα

Στόχος η κατάκτηση της γραφοφωνημικής αντιστοιχίας και η αποκωδικοποίηση. Το παιδί προσθέτει και αντικαθιστά γράμματα για τη δημιουργία νέων λέξεων.

Δραστηριότητα: μπορεί να γίνει με τη χρήση πλαστικών γραμμάτων ή γραμμάτων από πλαστελίνη ή γραφή σε αφρό- άμμο.

«Για δες τι θα συμβεί αν αλλάξω ένα γράμμα με κάποιο άλλο;»

«Αν στο /μέλος / βγάλω το μ και βάλω β;» «Βέλος»

«Αν στο /χέλι/ βγάλω το χ και βάλω μ;» «Μέλι»

«Αν στο /χώμα/ βγάλω το χ και βάλω δ;» «Δώμα»

«Αν βγάλω την πρώτη φωνούλα από μια λέξη τι μένει;»

Βέλος.... Έλος, Μέλι... Έλλη, Φύσα... ίσα

